

imenikov za upravo v vsebinskem smislu in bi bili z odklonitvijo reklamacije dani materialni elementi administrativnega spora, bi bila tožba na upravno sodišče oziroma državni svet po čl. 19 t. 1 z. o drž. svetu in upr. sod. nedopustna, ker gre za stvar, ki spada vsekakor v pristojnost rednih sodišč. Pač pa je senat s svojo pristojnostjo verificiranja senatorskih pooblastil zadnja presojevalna in nadzorna instanca za zakonitost senatnih volitev, to se pravi za zakonitost vseh dejanj, ki so z njimi v neposredni zvezi, in med te spada tudi vodstvo volivnih imenikov. Zato ima senat pravico pri verifikaciji senatorskih pooblastil neupoštevati glasove poslancev, katerih mandati niso verificirani, ker so bili oddani na osnovi nične oblastvene odločbe.

Contentieux de l'interprétation v francoskem upravnem pravu.¹

Dr. Kornel Sušnik.

I. Spore, ki spadajo v pristojnost upravnih sodišč, deli francoska pravna znanost v štiri skupine: contentieux² de l'annulation, contentieux de la pleine juridiction, contentieux de l'interprétation in contentieux de la repression. Prvi dve sta v Franciji kakor drugod, glavni grani upravnega spora, katerih rešitev predstavlja bistveni nalogi upravnega sodstva: contentieux de l'annulation nudi onim,

¹ Literatura: Zadnje izdaje novejših sistemov upravnega prava (Berthélemy, Bonnard, Hauriou, Jèze, Rolland, Waline); Laferrière, Traité de la juridiction administrative (1895); Fliniaux, Le recours en appréciation de validité, Mélanges Hauriou; Marie Laine, Les recours en interprétation devant les tribunaux administratifs, teza, Paris 1930; Lequenne, Contribution à l'étude du contentieux de l'interprétation, teza, Poitiers 1931; Lacroix, l'Appréciation de la légalité des règlements administratifs par les tribunaux judiciaires, teza, Nancy 1931; Luresu, De l'interprétation des règlements administratifs et de l'appréciation de leur légalité par les tribunaux judiciaires, teza, Bordeaux 1930.

² Beseda „contentieux“ ima več pomenov. Kot samostalni pomeni „contentieux administratif“ (= upravni spor) skupnost pravnih norm, ki se nanašajo na organizacijo pravnih sporov, povzročenih po poslovanju javne uprave, brez ozira na vrsto sodišča, ki je pristojno za njih rešitev (pristojna razpravlja o upravnih sporih so deloma razna upravna, deloma pa tudi redna sodišča). Kot pridevnik „contentieux“ znači „ki se razpravlja ali rabi pred sodiščem“, n. pr. recours contentieux, procédure contentieuse, formes contentieuses.

ki imajo posla z upravo, možnost zahtevati proglasitev ničnosti upravnih aktov, ki niso v skladu z veljavnimi zakoni oz. uredbami; s pomočjo contentieux-a de la pleine juridiction pa lahko dosežejo, da se sodno ugotove pravice, ki obstojajo v njihov prid, in da se iz te ugotovitve izvajajo potrebni zaključki: na ta način n. pr. lahko pridejo do odškodnine, če jim je poslovanje uprave povzročilo škodo. Contentieux de la repression je kazenskopravne narave in majhne važnosti; upravna sodišča so pristojna za razsojanje raznih prestopkov zoper predpise rečnega in železniškega prometa. Večjega pomena je contentieux de l'interprétation, o katerem hočemo razpravljati.

Contentieux de l'interprétation imenujemo skupnost pravil, ki urejajo pogoje, pod katerimi moremo zahtevati in doseči od pristojnega oblastva razlago izvršljivih upravnih aktov, ki vsebujejo nejasnosti. Radi ozke povezanosti vprašanj pa štejejo sem tudi spore glede zakonitosti upravnih aktov (contentieux de l'appréciation de légalité). Čeprav contentieux de l'interprétation ne spada pred zgoraj omenjene glavne grane upravnega spora, in čeprav v praksi ne nastopa preveč pogosto, predstavlja vendar, kakor bomo videli, na eni strani često conditio sine qua non za rešitev neke pravde ali pa za odstranitev nesoglasij, ki se pojavljajo v upravnem življenju v primerih nejasnosti ali dvoumnosti upravnih aktov; na drugi strani pa je ureditev pristojnosti za rešitev teh sporov eden izmed problemov, ki nam jih stavlja načelo ločitve upravne in sodne oblasti. Z ozirom na to in na dejstvo, da se contentieux de l'interprétation pojavlja pod sličnimi pogoji, tudi v drugih državah, morda ni odveč, ogledati si, kako so reševali in še rešujejo te primere v Franciji, ki je matica upravnega prava, in katere zakonodaja in judikatura je vplivala več ali manj na ustanovitev, ustroj in poslovanje upravnih sodišč mnogih držav, med njimi tudi naše.

II. Preden preidemo na contentieux de l'interprétation sam, še par besed o sledečem teoretičnem vprašanju, ki je v francoski literaturi sporno: Ali je uvrstiti contentieux de l'interprétation med objektivne ali subjektivne upravne spore? Spor je subjektiven, kadar je njegov predmet kršitev neke subjektivne³ pravice, objektivni pa, kadar

³ Čeprav je v slovenščini odveč govoriti o „subjektivni“ pravici in „objektivnem“ pravu in zadošča razlikovati pravo in pravico, moramo tu točno prevesti francoski tekst, ker bo govora tudi o pravicah, ki niso subjektivne.

se uveljavlja le kršitev objektivnega prava, brez sklicevanja na kršitev kake subjektivne pravice. — Predvsem je treba ugotoviti, da med avtorji ni enotnosti glede vprašanja, kdaj je podana subjektivna pravica. Eni (n. pr. Waline) trde, da se da govoriti o subjektivni pravici (ter nje kršitvi in o subjektivnem sporu) le pod dvema pogojem, ki sta enako bistvena: prvič, da je ta pravica utemeljena v zakonu, drugič, da jo je oseba, ki si jo lasti, pridobila na podlagi nekega pravnega čina (pravni čin je tisti, ki je izvršen z namenom, ustvariti pravne učinke). N. pr. le v oni državi, kjer je zasebna lastninska pravica z zakonom ustanovljena, morem biti lastnik, razen tega pa je treba še kupne pogodbe, dedovanja, daritve itd. Ostale pravice, ki jih posedujemo zgolj na podlagi zakonov, ne da bi jih bilo treba pridobiti na podlagi pravnega čina, niso subjektivne pravice n. pr. pravica do življenja in prostega gibanja, pravica postati lastnik v nasprotju z lastninsko pravico, pravica do odškodnine iz deliktov in kvazideliktov, pravica vsakega posameznika zahtevati, da oblastva spoštujejo zakone, itd. Vse take in podobne pravice (in dolžnosti) so zgolj situacije objektivnega prava. Če mora oni, ki brani svojo pravico pred sodiščem, dokazati zgoraj omenjeni pridobitveni pravni čin, imamo opraviti s subjektivno pravico in subjektivnim sporom, če pa to ni potrebno, je to znak, da se dotičnik nahaja zgolj v neki situaciji objektivnega prava in je spor objektivni. — Drugi (n. pr. Bonnard)⁴ zastopajo mnogo širšo koncepcijo subjektivne pravice; po njihovem mnenju je subjektivna pravica že upravičenost, zahtevati od drugega neko določeno storitev ali opustitev. Ta upravičenost obstoji, če je ta storitev ali opustitev za drugega obvezna, če je ta obveza bila ustanovljena v namenu, zadovoljiti privatne interese, in če obstoji interes, uveljaviti to obveznost. Čim so vsi pogoji izpolnjeni, obstoji upravičenost zahtevati, z drugimi besedami, subjektivna pravica. (Iz tega izhaja med drugim, da imajo interesenti subjektivno pravico zahtevati, naj so upravni akti zakoniti, prav tako, kakor imajo pravico zahtevati zakonitost vseh ostalih pravnih činov. Vendar skoro vsi avtorji to subjektivno pravico na zakonitost upravnih aktov zanikavajo, predvsem Duguit; zagovarja jo n. pr. Joseph-Barthélemy). — Za nas važna posledica tega različnega pojmovanja subjektivne pravice je ta, da šteje Waline *contentieux de l'interprétation* med objektivne upravne spore, kamor šteje sploh vse te

⁴ R. Bonnard, *Les droits publics subjectifs des administrés*, (Revue du Droit Public, 1932).

spore razen onih, ki izvirajo iz kontraktov in kvazinkontraktov ter iz službenega razmerja upravnih organov; Bonnard pa ga seveda šteje med subjektivne spore in pravi, da je edino kazenski spor objektivni. Lahko se spričo vsega tega postavimo na stališče, da je končno stvar okusa, kako pojmovati subjektivno pravico, širše ali ožje. Vendar je Waline nekoliko nedosleden, ravno kar tiče *contentieux de l'interprétation*. Waline pravi, da je razlikovanje med objektivnimi in subjektivnimi upravnimi spori (kot jih pojmuje on) v dveh ozirih tudi praktične važnosti: prvič, krog onih, ki so upravičeni nastopiti kot tožitelji, je pri objektivnem sporu naravno mnogo širši kot pri subjektivnem; drugič, medtem ko imajo razsodbe v subjektivnih sporih le relativne učinke *rei iudicatae* v smislu čl. 1351 *Code civil* (rem *iudicatum* imamo le v primeru, če je bila rešitev izdana za iste osebe, če se tiče istega predmeta in istega vprašanja), imajo razsodbe objektivnih sporov bolj splošno veljaven učinek, ki gre često *erga omnes*. Kakor bomo videli, za *contentieux de l'interprétation*, ki ga šteje Waline med objektivne spore, druga trditev nikakor ne velja. — Radi takih in podobnih nesoglasij in nedoslednosti ta delitev upravnih sporov z materialnega vidika v objektivne in subjektivne ni mogla prodreti in je ostalo pri delitvi *rekurzov* po formalnih vidikih v *recours pour excès de pouvoir* in ostale *rekurze*, katerih glavni je *recours de pleine juridiction*; to nas pa tu dalje ne zanima.

Omeniti je še treba, da veljata za vse spore, ki spadajo v pristojnost upravnih sodišč, torej tudi za *contentieux de l'interprétation*, dve pravili: prvič, vsak *rekurz* je naperjen zoper nek *predhodni odlok* (*décision*) aktivne uprave ali upravnega sodišča (zgolj kako dejanje ali nehanje uprave ne zadošča; kdor hoče v tem primeru zadoščenja, mora najprej zahtevati od pristojnega oblastva to, kar misli, da mu gre; če mu le-to oblastvo ne ugodí, naperi lahko *rekurz* zoper odklonitveni odlok). Ta zahteva, ki pozna izjeme, se razume pri *contentieux de l'interprétation* sama po sebi; drugič, vsak *rekurz* je izključen zoper takozvane „*actes de gouvernement*“.

III. Primerov, kjer se lahko pojavi potreba po *interpretaciji*, to je, po ugotovitvi pravega smisla nejasnega upravnega akta, je dvoje. V večini primerov nastopa potreba v teku raznih pravnih kot *predhodno oziroma prejudicialno vprašanje*. Možno pa je tudi, da potreba po *interpretaciji* tvori predmet kakega *direktnega rekurza*. — Nasprotno je možno, formulirati *rekurz* v *presojo* za-

konitosti upravnega akta le v primeru, da nastopi to vprašanje zakonitosti kot prejudicialno vprašanje; direktno prerekati zakonitost, je možno, le z rekurzom pour excès de pouvoir.

Z ozirom na to, da je primer, kjer nastopi contentieux de l'interprétation kot predhodno oz. prejudicialno vprašanje, mnogo važnejši in zanimivejši, predvsem s stališča načela ločitve upravne in sodne oblasti, ga bomo obdelali najprej, potem pa spregovorili še par besed o primeru, kjer tvori potreba po interpretaciji predmet direktnega rekurza.

A. Contentieux de l'interprétation kot predhodno oz. prejudicialno vprašanje.

1. *Pristojnost.* V teku pravde se mora sodnik ponavadi pečati implicite ali izrečno z več vprašanji, katerih rešitev ne predstavlja sicer samega po sebi zadostnega, a vendar neobhodni pogoj, da more izreči končno sodbo; to so predhodna vprašanja. Sprožiti jih more bodisi tožitelj s kakim argumentom, bodisi z ugovorom, bodisi sodnik po službeni dolžnosti. Kadar sodnik, ki je pristojen rešiti pravdo v celoti, ni pristojen, rešiti predhodno vprašanje, imenujemo tako vprašanje *prejudicialno*. — V teku pravnih, ki se vrše pred rednimi sodišči, se često pojavi potreba po interpretaciji upravnih aktov ali po razčistitvi vprašanja njih zakonitosti. Primer: redno sodišče, ki rešuje vprašanja lastninske pravice, mora poznati pravični smisel parcelacijskega odloka, čigar tekst je nejasen, oz. mora ugotoviti zakonitost tega odloka, če se prereka. Ali lahko redno sodišče rešuje samo taka vprašanja? V skladu z načelom ločitve upravne in sodne oblasti, katerega domovina in še vedno budna čuvarica je Francija, je treba to zanikati. Sodišče bi moralo torej vedno odložiti postopek, dokler ne bi rešilo tega vprašanja pristojno upravno oblastvo oz. upravno sodišče. Dosledna izvedba tega načela pa bi imela neugodne posledice, predvsem glede pravnih o prestopkih zoper upravne uredbe, ki so manjše važnosti in kjer se naj postopa hitro. Razen tega ne bi bilo normalno, da redno sodišče, ki ima pravico interpretirati zakone, ne bi moglo interpretirati navadnih uredb. Zato danes judikatura razlikuje med individualnimi upravnimi akti in pa uredbami. Predvsem je določil zadevne smerne Tribunal des conflits v razsodbi zadeve Septfonds, z dne 16. 6. 1923.

a) *Potreba interpretacije ali presoje zakonitosti individualnih upravnih aktov* (pogodbe, pooblastitve, dovoljeni odloki, ki se tičejo ene osebe ali omejene

skupine imenoma označenih oseb) tvori vedno prejudicialno vprašanje, ki ga mora redno sodišče odkazati v rešitev pristojnemu upravnemu oblastvu oz. sodišču. Redno sodišče sme in more tak upravni akt uporabiti samo, če in kolikor se mu zdi „jasen in točen“ in ne dela resnih težkoč, t. j. ne zahteva interpretacije v pravem pomenu besede. Seveda je često težko določiti mejo med golo uporabo in med interpretacijo, ker zahteva končno vsaka uporaba nek minimum interpretacije.⁵ Hauriou pripominja, da bi bilo sicer bolj enostavno prepustiti interpretacijo rednemu sodišču, ki sodi o glavnem sporu, da pa se ne sme pozabiti, da je služil contentieux de l'interprétation često kot kritje upravi, ki se je odpovedala pristojnosti v izvestnih stvareh, želeč si rezervirati le interpretacijo aktov, ki jih je izdala v njihovi zvezi.

b) glede ured b (to so odloki, ki se nanašajo na nedoločeno število oseb ali dejanskih stanov) je treba ločiti:

Če gre za interpretacijo uredbe, imamo vedno opraviti zgolj s predhodnim vprašanjem: redno sodišče sme samo interpretirati uredbo, ki je nejasna in zahteva interpretacije v pravem pomenu besede. Danes se smatra (Bonnard), da imajo redna sodišča to pravico, ker so uredbe prav tako kakor zakoni, ki jih sodišča smejo interpretirati, zakonodajni akti v materialnem smislu, dočim so včasih to pravico utemeljevali v tem, da so uredbe, ki so izdane na podlagi delegacije s strani parlamenta, zakonodajni akti ne samo v materialnem, ampak tudi v organskem smislu. To zadnjo teorijo pa je zanikal drž. svet l. 1907: delegacija parlamenta ne daje uredbi narave zakonodajnega akta v organskem smislu, ampak ostane le-ta v tem pogledu upravni akt.

b) Če gre za oceno zakonitosti uredbe, imamo opraviti, drugače kakor v prejšnjem primeru, vedno le s prejudicialnim vprašanjem, ki se mora odkazati v rešitev upravnemu sodišču, razen če pravna norma ne prepušča v posameznem primeru njegove rešitve rednemu sodišču glavne pravde in ga spremeni tako v zgolj predhodno vprašanje. Tak primer je vsebovan v čl. 471, § 15 Code pénal, ki kaznuje z globo „one, ki so se pregrešili zoper zakonite uredbe upravnega oblastva“. Imenuje se ta primer „exception d'illégalité“: na toženčev ugovor, češ da je uredba nezakonita, ima kazenski sodnik sam pravico preiskati njeno zakonitost in odkloniti nje uporabo

⁵ Glej Lequenne, op. cit., p. 119 et v.

v primeru, da jo smatra za nezakonito. Sodnik proglasi uredbo za nezakonito le v teh-le primerih: če izhaja od nepristojnega oblastva, če je oblastvo, ki jo je izdalo, s tem prekoračilo svoj delokrog — ali če uredba krši pozitivno pravno normo. — Kasacijsko sodišče je skušalo generalizirati to izjemno odredbo, in je, ozirajoč se na pravico sodišč do interpretacije uredb, odločilo, da imajo redna sodišča pravico presojevati zakonitost uredb vedno, kadar je bilo to vprašanje pred njimi sproženo z ugovorom. Toda Tribunal des Conflits se je uprl temu sklepu kasacijskega sodišča ter izjavil (v rzsodbi zadeve Septfonds iz l. 1925), da imajo redna sodišča pravico odločati o zakonitosti uredb le v primerih, ki so predvideni izrečno v zakonih.

Treba je razčistiti še vprašanje, katero upravno oblastvo oz. upravno sodišče je pristojno za interpretacijo za primer prejudicialnega vprašanja. Razlikovati je:

a) Kadar gre za avtoritarne upravne akte (zapovedi, prepovedi etc.), velja pravilo, *eius est interpretari, cuius est condere*. Pristojen je sam avtor akta, n. pr. ministrstvo zunanjih zadev, če gre za interpretacijo diplomatskega akta. Če se je oblastvo, ki je pristojno izdati tak akt, spremenilo, se je obrniti na oblastvo, ki je pristojno ob času nastopa prejudicialnega vprašanja in ne na ono, ki je bilo prisojeno prej.⁶ Interpretacija, ki jo izda avtor upravnega akta, je tudi sama zopet upravni akt. Iz tega so nadalje izvajali: 1) da je lahko predmet hierarhičnega rekurza na višje upravno oblastvo; 2) da se je možno obrniti, mesto da se gre postopoma po hierarhični lestvici do najvišjega upravnega organa, namreč do načelnika države, tudi *omisso medio* nanj: le-ta je izdal interpretacijo po zaslišanju državnega sveta (Conseil d'Etat); pozneje, ko je dobil državni svet oblast odločati sam, se je bilo treba obrniti direktno nanj, ne več na načelnika države; tako se je izoblikoval *contentieux de l'interprétation*. Dandanes se je možno obrniti bodisi najprej na avtorja akta in šele potem z rekurzom na državni svet, bodisi neposredno na državni svet. Vendar je zaznamovati eno izjemo od načela *eius est interpretari cuius est condere*: v zadevi interpretacije dekretov, izdanih po predsedniku republike, se ni mogoče obrniti nanj, ampak izključno le na državni svet. Tudi to je posledica ravnnokar omenjene reforme, ko je dobil državni svet

⁶ Glej Laferrière, op. cit., t. II. p. 615.

sam vso oblast, ki sta jo nekoč izvajala načelnik države in državni svet skupno.

b). Kadar gre za pogodbe in druge neavtoritarne pravne čine, ki jih sklepa oz. izvršuje uprava bodisi po javnem bodisi po zasebnem pravu, jih je pristojno interpretirati ono upravno sodišče, ki bi bilo pristojno soditi o izpolnitvi pogodbe in učinkih pravnega čina. (Kadar je za sojenje o učinkih teh pogodb oz. pravnih činov pristojno redno sodišče, nimamo opraviti s prejudicialnim vprašanjem, ker le-ta v razmerju rednih sodišč med sabo ne nastopajo: vprašanje interpretacije lahko reši redno sodišče, ki sodi o glavnem sporu, samo). Uprava sama ne more biti pristojna, ker ima tu vlogo stranke. Pripomniti je, da se ni možno obrniti omissio medio, ampak le s prizivom na državni svet v zadevi interpretacije pravnih činov, o katerih sodbi je pristojen soditi conseil de préfecture, t. j. nižje upravno sodišče. —

Razen v razmerju med rednimi sodišči in upravnimi oblastmi oz. sodišči se pojavljajo prejudicialna vprašanja lahko tudi v okviru upravnega sodstva samega, n. pr. pred nižjimi upravnimi sodišči (conseils de préfecture), če je pristojen za interpretacijo upravnega akta državni svet. —

2. Učinek interpretacije, dane od pristojnega oblastva. Interpretacija oz. proglasitev nezakonitosti upravnega akta velja le za konkretni primer, ob priliki katerega je bila izdana. Odločba o interpretaciji, ki rešuje prejudicialno oz. predhodno vprašanje, pač ne more imeti večjih učinkov kakor rzsodba glavnega spora samega. Z ozirom na vse neprizadete osebe je to „res inter alios iudicata; velja relativni učinek rei iudicatae v smislu čl. 1351. Code civil (gl. zgoraj pod II). — Na primer, kadar redno sodišče oprosti obtoženca radi nezakonitosti uredbe v smislu čl. 471, § 15 Code pénal, uredba ne preneha veljati. Da se to doseže, bi bilo treba formulirati recours pour excès de pouvoir, za katerega je pristojen državni svet, ki lahko proglasi uredbo za nično. Učinek erga omnes pa ima tudi proglasitev nezakonitosti uredbe ob priliki rekurza en appréciation de validité, ki spada pravtako v pristojnost državnega sveta.⁷ To je edina izjema na polju

⁷ Gl. Fliniaux, op. cit. Ta rekurz lahko formulira v teku 30 let vsaka stranka v oni pravdi, oz. upravnem postopku, kjer se vprašanje zakonitosti upravnega akta sproži, rekurz pour excès de pouvoir pa je vezan na rok dveh mesecev od dne, ko izve avtor rekurza, čigar direktni in osebni interes mora biti oškodovan, za akt, čigar zakonitost pobija.

contentieux-a de l'interprétation oziroma contentieux-a en appréciation de légalité, kjer imamo opraviti z učinkom erga omnes, dočim bi se po Waline-u moralo sklepati, da je učinek erga omnes pravilo (gl. zgoraj pod II.).

5. Postopek v primeru prejudicialnega vprašanja. — Kaj mora storiti sodnik, ako se pojavi prejudicialno vprašanje? Izdati mora sklep o odlogu postopka; ta odlog postopka ima dvojni pomen: priznanje nepristojnosti in poziv pristojnemu upravnemu oz. sodnemu oblastvu, naj izreče svoje mnenje. Čim sodnik odloži postopek, je njegov tek prekinjen dotlej, dokler ena izmed strank ne predloži sodniku rešitve prejudicialnega vprašanja s strani pristojnega oblastva. Sodnik sam ne prevzema iniciative (iz razloga medsebojne neodvisnosti rednega in upravnega sodstva), ampak samo pozove stranko, ki je doslej pokazala več diligence, naj se obrne v zadevi prejudicialnega vprašanja na pristojno upravno oblastvo oz. upravno sodišče. Čim stranka to stori, se sproži contentieux de l'interprétation oz. contentieux de l'appréciation de légalité. Stranka sama se mora pobrigati, da izve, katero upravno oblastvo oz. sodišče je pristojno; le-to oblastvo ne sme odkloniti prošnjo, ako ugotovi, da je za presojo prejudicialnega vprašanja pristojno in da teče v resnici neka pravda, kjer se je to vprašanje postavilo. Odgovor (interpretacija oz. presoja zakonitosti) je za sodnika glavne pravde obvezen, saj je sam vnaprej priznal pristojnost oblastva, ki ga izda.

B. Contentieux de l'interprétation kot direkten rekurz.⁸ V nekaterih primerih je možen direkten recours en interprétation (ni pa možen, kakor rečeno, direkten recours en appréciation de légalité). Ni treba, da teče s tem v zvezi kaka pravda, zadošča navadno nesoglasje, ki se pojavi v upravnem življenju. Primer: nek minister želi poznati točni smisel nekega upravnega akta, katerega ne more interpretirati sam (n. pr. neke pogodbe, sklenjene med njegovim ministrstvom in zasebnim podjetjem), in se obrne na državni svet s prošnjo za interpretacijo. Učinek te interpretacije se ravna po načelih, razloženih zgoraj pod II, A, 2. Državni svet za bodoče ni vezan na svojo rešitev? tretji se na to rešitev ne morejo sklicevati, niti je ni mogoče uporabiti nanje.

Ta direktni rekurz je včasih služil upravi kot kritje njenemu umiku, namreč v primeru, kadar se je odpovedala

⁸ Gl. Marie Laine, op. cit. II. p. 615.

postopku potom izvršnih odlokov in mesto tega raje zaprosila sodišče za interpretacijo neke pogodbe (n. pr. raznih koncesijskih pogodb in oddaje javnih del): uprava se je namreč s svojimi odloki in enostranskimi interpretacijami pogodb včasih zaletela in bila potem obsojena na precejšnje odškodnine, kar jo je polagoma izučilo.

Poudariti je treba, da zasebniki ne morejo zahtevati neposredno in izven tekoče pravde interpretacijo kakega upravnega akta, tudi če bi dokazali svoj interes na tem. Interpretacija pod takimi pogoji ne bi bila rešitev nekega spora, ampak nasvet; naloga sodnika pa ni dajati nasvete, ampak razsojevati spore.

IV. Paralelo h contentieux-u de l'interprétation upravnih aktov tvorijo primeri, ko se pojavijo med postopkom pred upravnimi oblastmi oz. upravnimi sodišči vprašanja, ki spadajo v pristojnost rednih sodišč. Tukaj imamo v skladu s načelom ločitve upravne in sodne oblasti vedno in brez izjeme opraviti s prejudicialnimi vprašanji. Primer: za spore, ki se tičejo volitev v mestne oz. departementalne svete, so pristojna upravna sodišča, ki pa morajo napotiti stranke k rednemu sodišču v svrhu rešitve vprašanj, ki se tičejo pravne sposobnosti, prebivališča, državljanstva itd.

Končno je še opozoriti na to, da je možen contentieux de l'interprétation tudi glede sodb upravnih sodišč. Zgodil se je naslednji primer: državni svet je izdal sodbo, ki je fiksirala dobo trajanja garancije za obresti, ki jo nudi država železniškim družbam. Uprava javnih del se te sodbe ni držala, češ da ni jasna; nato je na zahtevo prizadetih družb državni svet izdal v obliki nove sodbe in interpretacijo svoje prve sodbe. Tako postopanje je opravičljivo, ker je praktično zelo težavno prisiliti upravo do tega, da bi spoštovala avtoriteto rei iudicatae. Na območju zasebnega prava bi bila uprava prisiljena, nastopiti kot tožiteljica, če bi hotela presekati dobo trajanja garancije za obresti; nato bi bila seveda zavržena z ekscepcijo rei iudicatae. Na območju javnega prava pa uprava uživa privilegij, postopati po službeni poti, in ji zato ni treba nastopiti v vlogi tožitelja; kot tak je prisiljen nastopiti njen nasprotnik s pomočjo contentieux-a de l'interprétation.